

Kritična infrastruktura i značaj osiguravanja njenog neprekidnog djelovanja

Dinamično okruženje u kojem živimo ispred nas stavlja uvijek nove rizike i izazove. Oni nas stalno podsjećaju kako smo ovisni o neprekidnom djelovanju kritične infrastrukture. Ovaj proces ima još značajniju ulogu kroz organizacije koje manipuliraju sa kritičnom infrastrukturom. Kritična infrastruktura jeste već u svojoj biti definisana kao oni kapaciteti, procesi ili objekti koji su nužno potrebni za normalno funkcionisanje šire društvene zajednice. Opravdano se postavlja pitanje da li je strateški menadžment u cijeloj regiji dovoljno svjestan značaja ovih faktora i njihovog utjecaja na efikasnost i neprekidnost djelovanja njihovih kompanija, a posljedično tome, i društvene zajednice kao cjeline. Događaji u realnom okruženju, nažalost, dokazuju da je svijest više puta stavljena u pozadinu i da nije na očekivanoj razini. Procesi i nadležnosti su normativno, pravno i deklarativno još nekako i uređeni, ali kada dođemo u situaciju da je potrebno efikasno obezbijediti odgovor na direktne ugroze ili rizike, onda veoma brzo saznamo da su ovi sistemi u cjelini podbacili. Ovu činjenicu nam direktno pokazuje i posljednji primjer prirodne nepogode u Republici Sloveniji, gdje je kiša od leda u nekoliko dana paralizirala djelovanje u skoro pola zemlje. U ovakvim momentima postajemo svjesni koliko je, zapravo, ranljivo moderno društvo, koje je u potpunosti ovisno o djelovanju pojedinih infrastrukturnih kapaciteta, bez kojih teško možemo zamisliti normalan život. Zbog susnježice i oborenog drveća, koje je oštetilo veliki dio elektroenergetskih transportnih kapaciteta, u jednom periodu je bez električne struje bilo više od 88.000 korisnika. Prema gruboj procjeni, rezultat toga je 120 miliona eura štete, od čega je šteta na elektroenergetskom sistemu iznosila više od 70 miliona. U datom momentu smo postali svjesni da bez električne energije moderan život, kakvog ga poznajemo danas, nije moguć. Sektor električne energije je od izuzetnog značaja i u suvislosti sa drugima sektorima, a predstavlja i bitan aspekt za djelovanje društvene zajednice. Danas kada je počeo proces eliminacije posljedica ovog događaja, možemo se pitati da li su menadžeri kritične

■ Denis Čaleta, predsjednik Savjeta ICS instituta, Slovenija
denis.caleta@ics-institut.si

Nedostatak svijesti o značaju sistema za obezbjeđivanje korporativne sigurnosti ima za organizacije i društvo kao cjelinu veoma velike finansijske i druge nepovratne konsekvence. Treba imati u vidu da korporativna sigurnost nije ograničena samo na proces obezbjeđivanja fizičke i tehničke sigurnosti već da je i sistem neprekidnog poslovanja jedan od ključnih dijelova ovog procesa

infrastrukture bili adekvatno pripremljeni za suprotstavljanje rizicima? Već površnom analizom možemo konstatirati da to i nije bilo tako. Planovi neprekidnog djelovanja su u velikom broju dobro teoretski definisani, ali nemaju ispravno razrađenih i, prije svega, u praksi provjerenih operativnih mjera, koje bi osigurale neprekidnost djelovanja sistema kritične infrastrukture u pojedinačnim podsektorima. Pothranjenost resursa za održavanje, kadrovski potencijal i njihova edukacija, a također i snabdijevanje u svakoj velikoj ugrozi, odražava se u neadekvatnom i nedovoljnom odgovoru te nemogućnosti osiguravanja neprekidnog poslovanja ključnih organizacija.

U većini primjera se ne izvode čak ni one radnje koje su određene ili zahtijevane na području izvođenja preventivnih mjera. U ovom konkretnom primjeru, zakonski određeno uređivanje trasa kojima idu dalekovodi i vođenje računa o drugim elementima sistema bi značajno smanjilo posljedice ugroze kakva se dogodila.

U tome smislu, korporativna sigurnost kao jedan od bitnih procesa u organizaciji ima značajnu ulogu na području izgradnje sistema neprekidnog djelovanja. Strateško planiranje i operativne mjere koje proizlaze iz ovoga moraju osigurati odgovore na većinu ugroza i rizika sa kojima se organizacije suočavaju tokom svoga djelovanja. Tom procesu u budućnosti treba posvetiti mnogo više pažnje i svijesti na razini najvišeg menadžmenta u organizacijama. Ključni kadrovi na području korporativne sigurnosti moraju taj proces poduprijeti svojim znanjem i izboriti se za veću ulogu u organizacijama, a posebno u onima koje tretiraju kritičnu infrastrukturu.

Svim ovim dilemama više ćemo se posvetiti kroz prezentacije, okrugle stolove i razgovore na međunarodnoj konferenciji „Dani korporativne sigurnosti“, koja će se održati od 18. do 19. marta u Ljubljani. Samo nova dostignuća i razmjena dobrih iskustava mogu osigurati da će korporativno-sigurnosni menadžment u organizacijama imati dovoljno novih saznanja koja će biti nužna za smanjivanje rizika i ugroza te normalno funkcioniranje naših organizacija. ◀